

B.A. Part—III (Semester—V) Examination**Optional Subject****RASHTRASANT TUKDOJI THOUGHTS**

वेळ : 3 तास]

[गुण : 80

सूचना :— (1) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहेत.

(2) सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.

(3) प्रश्न क्र. 5 मधील सर्व बहुपर्यायी प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.

1. ग्रामीण समुदायाचा अर्थ सांगून. ग्रामीण समुदायाची वैशिष्ट्ये लिहा.

किंवा

महात्मा फुले यांचे शिक्षणविषयक विचार व राष्ट्रसंतांच्या जीवनशिक्षण विचारांची चर्चा करा.

16

2. राष्ट्रसंतांनी पुरस्कारलेली रामधून संकल्पना सविस्तर लिहा.

किंवा

राष्ट्रसंतांचा आदर्श ग्रामरचनेचा आराखडा विशद करा.

16

3. थोडक्यात उत्तरे लिहा :

(अ) सेवामंडळ निर्मिती मागील राष्ट्रसंतांची भूमिका कोणती ?

(ब) आदर्श सेवकाचे गुण लिहा.

(क) जनशक्तीचे माहात्म्य विशद करा.

(ड) रामधून चे वर्णन करून महत्व स्पष्ट करा.

किंवा

(इ) ग्रामउद्योगांबाबत राष्ट्रसंतांचा दृष्टिकोन विशद करा.

(फ) कृषी सुधारणे बाबत राष्ट्रसंतांची भूमिका स्पष्ट करा.

(ग) ग्रामातील असामाजिक तत्वांना पायबंद घालणारे दल.

(ह) निसर्गोपचार व व्यसनमुक्तीचे महत्व लिहा.

4×4=16

4. थोडक्यात उत्तरे लिहा :

- (अ) राष्ट्रसंतांची कृषिविषयक भूमिका स्पष्ट करा.
- (ब) शेतमाल प्रक्रिया उद्योगाबाबत राष्ट्रसंतांची भूमिका लिहा.
- (क) राष्ट्रसंतांची 'निरामय जीवनक्रम' संकल्पना स्पष्ट करा.
- (ड) श्रमप्रतिष्ठेबाबत राष्ट्रसंतांचे विचार स्पष्ट करा.

किंवा

- (इ) सात्त्विक आहारासंबंधांचा राष्ट्रसंतांचा दृष्टिकोन विशद करा.
- (फ) ग्राम समिती व पंचायतीचे महत्व व कार्य विशद करा.
- (ग) खेड्यांच्या दुरावस्थेची कारणे लिहा.
- (ह) पारंपरिक व आधुनिक कृषी बाबत राष्ट्रसंतांची भूमिका स्पष्ट करा.

4×4=16

5. योग्य पर्याय निवडा :

- (1) जीवन निरोगी ठेवण्याकरिता राष्ट्रसंतांनी कोणत्या प्रकार ..... च्या अन्नाची गरज प्रतिपादीत केलेली आहे ?
  - (अ) सात्त्विक
  - (ब) तामसी
  - (क) राजस
- (2) राष्ट्रसंतांच्या मते - ग्रामराज्य निर्मितीकरिता ..... हे शक्तीचे सूत्र आहे.
  - (अ) संघटना
  - (ब) चळवळ
  - (क) क्रांती
- (3) राष्ट्रसंतांच्या मते - 'श्रीगुरुदेव' सेवामंडळाचा ..... हा महत्वपूर्ण आहे.
  - (अ) विचारक
  - (ब) प्रचारक
  - (क) भाषा विशारद
- (4) ग्रामोन्नतीसाठी राष्ट्रसंतांनी कोणत्या कलेचा आग्रह धरला आहे ?
  - (अ) शिल्पकला
  - (ब) नृत्यकला
  - (क) जीवन कला
- (5) ग्रामसंरक्षणासाठी राष्ट्रसंतांनी कशाची गरज प्रतिपादीत केलेली आहे ?
  - (अ) सुरक्षा रक्षक
  - (ब) पोलीस दल
  - (क) ग्राम सेना
- (6) राष्ट्रसंतांनी ..... हा जगातील एकमेव धर्म मानला आहे.
  - (अ) मानवधर्म
  - (ब) देवधर्म
  - (क) दानधर्म
- (7) राष्ट्रसंतांची 'गुरुदेव' ही संकल्पना ..... आहे.
  - (अ) धर्मसापेक्ष
  - (ब) धर्मनिरपेक्ष
  - (क) अधार्मिक
- (8) राष्ट्रसंतांच्या मते ..... हे धर्मनिरपेक्षतेचे उत्कृष्ट उदाहरण आहे.
  - (अ) देव प्रार्थना
  - (ब) सामुदायिक प्रार्थना
  - (क) देश प्रदक्षिणा

8×2=16